Анонимизиран текст

Дело C-206/19

Преюдициално запитване

Дата на постъпване в Съда:

5 март 2019 г.

Запитваща юрисдикция:

Administratīvā rajona tiesa (Районен административен съд, Латвия)

Дата на акта за преюдициално запитване:

28 февруари 2019 г.

Жалбоподател:

SIA KOB

Ответник:

Madonas novada pašvaldības Administratīvo aktu strīdu komisija (Комисия по административно обжалване към община Мадона)

[...]

ADMINISTRATĪVĀ RAJONA TIESA

RĪGAS TIESU NAMS (Районен административен съд, секция Рига)

ОПРЕДЕЛЕНИЕ

Рига, 28 февруари 2019 г.

Районен административен съд [...]

[състав на запитващата юрисдикция] [...]

РАБОТЕН ДОКУМЕНТ

След като разгледа в писмено производство жалбата, с която SIA KOB иска да се обяви за незаконосъобразно Решение № 5/2018 [...] на Madonas novada pašvaldības Administratīvo aktu strīdu komisija (Комисия по административно обжалване към община Мадона) от 6 април 2018 г.,

постанови

От фактическа страна

[1] Жалбоподателят, SIA KOB, е регистрирано в Република Латвия търговско дружество, занимаващо се с отглеждане на зърнени култури (без ориз), бобови растения и маслодайни семена. Единственият член на управителния съвет на дружеството жалбоподател с право еднолично да представлява същото е VP, гражданин на Федерална република Германия. Притежаващите дялове в дружеството жалбоподател съдружници са три капиталови дружества, регистрирани в Република Латвия: SIA FLAXAN 1, SIA RSSK и SIA SARE 1, чиито съдружници са граждани на Федерална република Германия. В дружеството SIA KOB действителни бенефициери са гражданите на Федерална република Германия VP и ZT.

На 10 януари 2018 г. SIA KOB сключва договор за покупко-продажба на недвижим имот, по силата на който придобива земя с площ от 8,10 хектара.

Съгласно разпоредбите на Likums „Par zemes privatizāciju lauku apvidos“ (Закон за приватизирането на земя в селските райони) и на Ministru kabineta 2014.gada 2.decembra noteikumi Nr.748 „Noteikumi par darījumiem ar lauksaimniecības zemi“ (Постановление на министерски съвет № 748 от 2 декември 2014 г. за приемане на Наредба за сделките със земеделски имоти) купувачът трябва в срок от 30 дни от сключването на сделката да представи на местните власти, заедно с необходимите документи, заявление, с което да поиска разрешение да придобие собствеността върху земеделския имот.

След като разгледа заявлението на жалбоподателя, с решение от 6 април 2018 г. [...] Комисията по административно обжалване към община Мадона отказва да даде на SIA KOB разрешение за придобиване на собствеността върху земеделския имот.

Основание за отказа е обстоятелството, че жалбоподателят не е представил удостоверение за регистрация като гражданин на Съюза, нито документ за владеене на официалния език поне на ниво B2 — изисквания по член 28^1, алинея първа, точка 2, буква f) от Закона за приватизирането на земя в селските райони.

Жалбоподателят обжалва този отказ пред Administratīvā rajona tiesa (Районен административен съд), като иска, първо, да бъде приет благоприятен за него административен акт, а именно решение, с което на SIA KOB се разрешава да придобие собствеността върху земеделския имот, и второ, да бъде

Анонимизиран текст

РАБОТЕН ДОКУМЕНТ

обявено за незаконосъобразно решението на Комисията по административно обжалване към община Мадона от 6 април 2018 г. [...].

В жалбата си до този съд SIA KOB твърди, че е налице противоречие между нормите на международното право, съдържащи се в членове 18, 49 и 63 от Договора за функционирането на Европейския съюз (наричан по-нататък „ДФЕС“) и 45 от Хартата на основните права на Европейския съюз, от една страна, и нормата на латвийското национално право, съдържаща се в член 28^1, алинея първа, точка 2, буква f) от Закона за приватизирането на земя в селските райони, от друга. Според жалбоподателя в случая става въпрос за дискриминация, основана на гражданството.

Ответникът [...] оспорва тези искания, като изтъква, че съгласно член 345 ДФЕС Договорът за Европейския съюз и Договорът за функционирането на Европейския съюз по никакъв начин не засягат разпоредбите в държавите членки, отнасящи се до режима на собственост върху имущество, поради което държавите членки имат право да регламентират в националния си правен ред въпросния режим, включително като приемат мерки, ограничаващи придобиването на собственост върху земеделски имоти, за да постигнат определената от законодателя цел, обслужваща първостепенни обществени интереси. Според ответника ограниченията са пропорционални и няма никакво противоречие между националното и международното право.

Приложими правни норми

Право на Европейския съюз

[2] Член 18 ДФЕС гласи, че в обхвата на приложение на Договорите и без да се засягат специалните разпоредби, съдържащи се в него, се забранява всякаква дискриминация на основание гражданство.

Съгласно член 49 ДФЕС ограниченията върху свободата на установяване на граждани на държава членка на територията на друга държава членка се забраняват. Тази забрана се прилага също и по отношение на ограниченията за създаване на търговски представителства, клонове или дъщерни дружества от граждани на всяка държава членка, установили се на територията на друга държава членка.

Свободата на установяване включва правото на достъп до и упражняване на дейност като самостоятелно заето лице, както и да се създават и ръководят предприятия, в частност дружества по смисъла на член 54, втора алинея при условията, определени от правото на държавата, където се извършва установяването, за нейните собствени граждани, при спазването на разпоредбите на главата относно капиталите.

Член 63, параграф 1 ДФЕС гласи, че в рамките на разпоредбите на […] глава [4 от Договора за функционирането на ЕС] всички ограничения върху

РАБОТЕН ДОКУМЕНТ
Анонимизиран текст

движението на капитали между държавите членки и между държавите членки и трети страни се забраняват.

Освен това съгласно член 345 ДФЕС Договорите по никакъв начин не засягат разпоредбите в държавите членки, отнасящи се до режима на собственост върху имущество.

Латвийското право

[3] Член 28^1, алинея първа, точка 2 от Закона за приватизирането на земя в селските райони предвижда, че „посочените в член 28, алинея първа от този закон страни по сделката могат да придобиват собственост върху земеделски имоти и върху имоти, при които земята се използва преимуществено за селскостопански цели — което се установява, като се сравни площта, предназначена за такива цели, с цялата прехвърляна площ, предназначена за други цели, или с площта на отделния парцел, предмет на сделката — както и съсобственост върху такива имоти (наричани по-нататък „земеделски имоти“), [ако са] юридически лица, които отговарят на всички изброени по-долу условия:

b) писмено да заявят, че ако предходната или текущата година за имотите са получавани преки плащания, ще започнат да използват тези имоти за селскостопанска дейност в срок от една година след придобиването им и ще се погрижат тази дейност да продължи, а ако предходната или текущата година за имотите не са получавани преки плащания, ще започнат да използват тези имоти за селскостопанска дейност в срок от три години след придобиването им и ще се погрижат тази дейност да продължи;

d) да могат да посочат действителните бенефициери и да удостоверят, че всички действителни бенефициери са лица, които отговарят на характеристиките по член 28, първа алинея, точка 1 от този закон;

e) общата сума на данъчните им задължения в Латвия или в държавата им на установяване да не надвишава 150 EUR.

f) ако са граждани на друга държава — членка на Европейския съюз, на държави от Европейското икономическо пространство или на Швейцарската конфедерация, съдружникът или съдружниците, притежаващи заедно повече от половината от дяловия капитал с право на глас в дружеството, и всички лица, имащи право да представляват същото, да притежават удостоверение за регистрация като граждани на Съюза и документ за владеене на официалния език поне на ниво B2“.

Следователно, за да придобие собственост върху земеделски имоти, юридическото лице, чиито съдружници или представители са граждани на други държави — членки на Европейския съюз, трябва да представи за тези съдружници и представители удостоверение за регистрация като граждани на Съюза и документ за владеене на официалния език поне на ниво B2.

РАБОТЕН ДОКУМЕНТ
Анонимизиран текст

Лицето, упълномощено да представлява SIA KOB, е членът на управителния му съвет VP, гражданин на Федерална република Германия. Последният, както и съдружникът или съдружниците в SIA KOB, притежаващи заедно повече от половината от дяловия капитал с право на глас в дружеството — в случая също граждани на Федерална република Германия — трябва да представят удостоверение за регистрация като граждани на Съюза и документ за владеене на официалния език поне на ниво B2.

Процедурата за издаване на удостоверение за регистрация като гражданин на Съюза е уредена с Ministru Kabineta 2011.gada 30.augusta noteikumi Nr.675 „Kārtība, kādā Savienības pilsoņi un viņu ģimenes locekļi ieceļo un uzturas Latvijas Republikā“ (Постановление № 675 на министерски съвет от 30 август 2011 г. за приемане на Наредба за влизането и пребиваването в Република Латвия на граждани на Съюза и членовете на техните семейства). Съгласно член 25 от тази наредба, ако искат да пребиват в Република Латвия за повече от три месеца, считано от първия ден на влизането им на територията на страната, гражданите на Съюза трябва да се регистрират в Latvijas Republikas Iekšlietu ministrijas Pilsonības un migrācijas lietu pārvalde (Служба по въпросите на имиграцията и гражданството към Министерство на вътрешните работи на Република Латвия) и да получат удостоверение за регистрация.

Следователно съдружниците, притежаващи заедно повече от половината от дяловия капитал с право на глас в SIA KOB, и всички лица, имащи право да представляват това дружество, могат да получат удостоверение за регистрация като граждани на Съюза, ако искат да пребиват в Република Латвия за повече от три месеца.

Съгласно предвиденото в член 17.4 del Ministru kabineta 2009.gada 7.jūlija noteikumi Nr.733 „Noteikumi par valsts valodas zināšanu apjomu un valsts valodas prasmes pārbaudes kārtību profesionālo un amata pienākumu veikšanai, pastāvīgās uzturēšanās atļaujas saņemšanai un Eiropas Savienības pastāvīgā iedzīvotāja statusa iegūšanai un valsts nodevu par valsts valodas prasmes pārbaudi“ (Постановление № 733 на министерски съвет от 7 юли 2009 г. за приемане на Наредба за нивото на владеене на официалния език, за реда за проверка на владеенето на официалния език с оглед на упражняването на професионална дейност или заемането на длъжност, получаването на разрешение за постоянно пребиваване, получаването на статут на дългосрочно пребиваващ в Европейския съюз и за държавните такси за изпита по официалния език) владеенето на официалния език поне на B2 пък означава лицето да е в състояние да обсъжда въпроси от всекидневно или работно естество, да изразява и обосновава ясно мнението си, да чете и разбира текстове с различно съдържание, да съставя необходими в трудовия живот документи (например свидетелства, резюмета, протоколи, доклади и декларации) и дълги текстове по лични и професионални въпроси и да възприема и разбира изказвания на различни теми при нормална скорост на говорене.

Анонимизиран текст

РАБОТЕН ДОКУМЕНТ

Причини, поради които възникват съмнения относно тълкуването на разпоредбите от правото на Съюза

[4] Свободата на установяване, призната на гражданите на Европейския съюз с член 49 ДФЕС, означава, че същите могат да започват и упражняват дейност като самостоятелно заети лица, както и да създават и ръководят предприятия, при същите условия като тези, определени от законодателството на държавата членка на установяване за собствените ѝ граждани. Съгласно постоянната съдебна практика член 49 ДФЕС цели по този начин да осигури национален режим за всеки гражданин на дадена държава членка, който се установява в друга държава членка, за да упражнява определена дейност като самостоятелно заето лице, и забранява, като ограничение на свободата на установяване, всяка дискриминация, основана на гражданството и произтичаща от националните законодателства (*вж. например решение Комисия/Франция, 270/83, EU:C:1986:37, т. 14 и решение Комисия/Белгия,* C-47/08, EU:C:2011:334, т. 80).

Макар член 345 ДФЕС, на който се позовава жалбоподателят [...] в становището си, да е израз на принципа на неутралност на Договорите, що се отнася до режима на собственост в държавите членки, този член не изключва прилагането на основните правила на Договора за функционирането на ЕС по отношение на съществуващите в държавите членки правни режими на собственост (решение от 22 октомври 2013 г., Essent и др., C-105/12—C-107/12, EU:C:2013:677, т. 29 и 36 и цитираната съдебна практика и становище 2/15 (Споразумение за свободна търговия със Сингапур) от 16 май 2017 г., EU:C:2017:376, т. 107).

Всъщност, макар посоченият член да не поставя под въпрос правото на държавите членки да въвеждат режим на придобиване на недвижимо имущество, в който се предвиждат специфични мерки, приложими при сделките със земеделски и горски имоти, този режим остава в обхвата по-специално на правилото за недопускане на дискриминация и на правилата относно свободата на установяване и свободата на движение на капитали (вж. решение от 23 септември 2003 г., Ospelt и Schlössle Weissenberg, C-452/01, EU:C:2003:493, т. 24 и цитираната съдебна практика).

На 18 октомври 2017 г. е публикувано Тълкувателно съобщение на Комисията относно придобиването на земеделска земя и правото на Европейския съюз (2017/C 350/05). В точка 2, буква а) от това съобщение на Комисията се посочва, че правото на придобиване, ползване или разпореждане със земеделска земя попада в приложното поле на член 63 ДФЕС, който забранява всички ограничения върху движението на капитали между държавите членки.

Точка 3, буква а) от съобщението на Комисията пък се отнася до специфичния характер на земеделската земя. В това съобщението се заявява, че Съдът на Европейския съюз е признал специфичния характер на

Анонимизиран текст

РАБОТЕН ДОКУМЕНТ

земеделската земя и в своите решения относно придобиването на земеделско недвижимо имущество е признал известен брой цели на обществената политика, които по принцип могат да обосноват евентуални ограничения за инвестиране в земеделска земя, например: запазване на традиционния начин на стопанисване на земеделската земя от нейните собственици и гарантиране, че земеделските стопанства се обитават и стопанисват главно от собствениците, поддържане на постоянно население в селските райони, както и насърчаване на разумното използване на наличните земи, противопоставяйки се на натиска върху пазара на поземлените имоти; увеличаване на размера на земеделските стопанства, така че те да могат да бъдат стопанисвани по рентабилен от икономическа гледна точка начин с цел предотвратяване на спекулативните сделки със земя; поддържане на населението в селските райони, запазване на разпределение на поземлената собственост, което позволява развитието на жизнеспособни стопанства и управлението на зелените площи и околната територия, насърчаване на разумното използване на наличната земя чрез мерки за овладяване на натиска върху нея, предотвратяване на природните бедствия и поддържане и развитие на жизнеспособно селско стопанство въз основа на съображения за социално и поземлено планиране (което предполага предназначената за земеделие земя да продължи да се използва за такива цели и това да става при подходящи условия).

С оглед на горното запитващата юрисдикция има съмнения относно приложимостта на член 28^1, алинея първа, точка 2, буква f) от Закона за приватизирането на земя в селските райони, съгласно който, за да придобият собственост върху земеделски имоти, юридическите лица, чиито съдружници или представители са граждани на други държави — членки на Европейския съюз, са длъжни да представят за тези съдружници и представители удостоверение за регистрация като граждани на Съюза и документ за владеене на официалния език поне на ниво B2.

Ето защо следва [...] да се отправи запитване до Съда на Европейския съюз и [...] да се спре производството до произнасянето на същия по преюдициалния въпрос.

На основание член 267 ДФЕС [...] Administratīvā rajona tiesa (Районен административен съд)

постанови

Поставя на Съда на Европейския съюз следния преюдициален въпрос:

Допуска ли правото на Съюза, и в частност членове 18 ДФЕС, 49 ДФЕС и 63 ДФЕС, правна уредба на държава членка, съгласно която, за да придобият собственост върху земеделски имоти, юридическите лица, в които съдружникът или съдружниците, притежаващи заедно повече от половината от дяловия капитал с право на глас в дружеството, и всички лица, имащи

Анонимизиран текст

РАБОТЕН ДОКУМЕНТ

право да представляват същото, са граждани на други държави — членки на Европейския съюз, трябва да представят за тези съдружници и представители удостоверение за регистрация като граждани на Съюза и документ за владеене на официалния език поне на ниво B2?

Спира производството по административното дело [...] до произнасянето на Съда на Европейския съюз.

Настоящото определение не подлежи на обжалване.

[...]

РАБОТЕН ДОКУМЕНТ

Анонимизиран текст